

Poslovi i nadležnosti Zaštitnika građana

Bez obzira na široku terminološku upotrebu zaštitnik građana, zaštitnik ljudskih prava ili građanski pravobranilac riječ je o istovjetnoj instituciji pravnog sistema koja pod nazivom **ombudsman**, postoji u više od sto zemalja u svijetu. Ombudsman je institucija koju je prvi put uspostavio Švedski parlament 1809. sa zadatkom da nadgleda kako izvršna vlast sprovodi zakone. U prevodu sa švedskog, riječ "ombudsman" znači poverenik ili punomoćnik, a prema funkciji koju obavlja, riječ ombudsman znači zaštitnik ljudskih prava ili građanski pravobranilac.

Zaštitnik građana ne može da naređuje ili zabranjuje, a njegove preporuke nemaju izvršnu snagu i nisu obavezujuće. Njegov autoritet počiva na argumentaciji i mogućnosti iznošenja u javnost slučajeva kršenja prava i sloboda, autonomnosti i strogoj proceduri pri izboru.

Skupština opštine Tutin bira Zaštitnika građana na prijedlog predsjednika opštine..

Poslovi Zaštitnika građana su:

- Zaštita individualnih i kolektivnih prava i interesa građana.
- Kontrola rada Opštinske uprave Tutin, Opštinskog javnog pravobranilaštva i javnih službi koje je osnovala Opština Tutin.
- Podnošenje inicijativa za izmijenjene, dopune ili donošenje novih zakona i drugih propisa i opštih akata ako smatra da do povrijede prava građana dolazi zbog nedostatka u propisima.
- Davanje mišljenja na nacrt propisa ili opšteg akta Opštine kada se njime uređuju pitanja od značaja za zaštitu i unapređenje prava i interesa građana.
- Podnošenje inicijativa za pokretanje postupka pred Ustavnim sudom Republike Srbije za ocenu ustavnosti i zakonitosti zakona, drugih propisa i opštih akata kojima se uređuju pitanja koja se odnose na prava građana.

Podnošenje pritužbi

Svako fizičko ili pravno lice, domaće ili strano koje smatra da su mu aktom, radnjom ili nepostupanjem Opštinske uprave Tutin, Opštinskog javnog pravobranilaštva i javnih službi koje je osnovala opština Tutin povređena prava može se pritužbom obratiti Zaštitniku građana.

Prije podnošenja pritužbe građanin je dužan da pokuša da zaštiti svoja prava u redovnom pravnom postupku, jer Zaštitnik građana neće postupati po pritužbi dok prethodno ne budu iscrpljena sva pravna sredstva, u odgovarajućem pravnom postupku. Izuzetno, Zaštitnik građana može pokrenuti postupak i prije nego što su iscrpljena sva pravna sredstva ako bi podnosiocu pritužbe bila naneta nenadoknadiva šteta ili kad Zaštitnik građana oceni da je došlo do grubog kršenja načela samostalnosti i zakonitosti, stručnosti, nepristrasnosti i političke neutralnosti, djelotvornosti u ostvarivanju prava stranaka i poštovanja stranaka u subjektu kontrole.

Pritužba građana mora da sadrži naziv subjekta na čiji se rad odnosi, opis povreda prava, činjenice i dokaze koji potkrepljuju pritužbu, podatke o tome koja su pravna sredstva iskorišćena, kao i ime i adresu podnosioca. Zaštitnik građana ne postupa po anonimnoj pritužbi.

Pritužba se podnosi u pisanoj formi (uključujući sve oblike elektronske komunikacije) ili usmeno u zapisnik i za njeno podnošenje ne plaća se taksa niti bilo koja druga naknada. Pritužba se može podnijeti ako je od učinjene povrijede prava građana, odnosno od poslednjeg postupanja, odnosno nepostupanja Opštinske uprave Tutin, Opštinskog javnog pravobranilaštva ili javne službe proteklo najviše godinu dana. **Postupak pred Zaštitnikom građana je besplatan.** Potrebni **obrazac pritužbe** nalazi se na sajtu Zaštitnika građana.

Nakon sprovedenog postupka po pritužbi, Zaštitnik građana daje **preporuku**, koja sadrži nalaz o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede prava i interesa podnosioca pritužbe, preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se otklonila povrijeda, kao i rok za postupanje nadležnog subjekta. Subjekt na čiji se rad pritužba odnosi obavezan je da Zaštitniku građana, u roku koji on odredi (ne dužem od 30 dana) dostavi izveštaj o preduzetim radnjama radi otklanjanja nedostataka, odnosno o razlozima zbog kojih nije postupio po preporuci. Ukoliko nadležan subjekt ne postupi po preporuci, Zaštitnik građana se može obratiti javnosti, odnosno nadležnom organu, a može i da preporuči utvrđivanje odgovornosti nadležnog rukovodećeg radnika.